

Scènes uit een huwelijk tussen 2 landen

Nothing but the
between us
the
sea

foto: Dick Teske

foto: Hans de Bakker

Niets is wat het lijkt. Soms zijn de Nederlandse invloeden in Engeland verstoppt in een broodje. BLT (*Bacon, Lettuce, Tomato*) wordt als een typisch Engelse sandwich beschouwd (de sandwich werd uitgevonden door Graaf Sandwich), maar de sla en tomaten komen uit het Westland en het varkensvlees uit Brabant. 'Helaas is het brood door de Britten zelf gebakken,' schrijft Peter de Waard in *Een eigenzinnig koninkrijk, cultuurwijzer voor het Engelse leven* (2005). Is er iets Engelser dan scones? Toch wordt er zelfs over het woord scone beweerd dat het is afgeleid van het Nederlandse middel-eeuwse woord 'schoonbrot' dat fijn, wit brood betekent.

'Op 2 juni 1958 vindt de eerste verscheping plaats van Westlandse tomaten vanuit Scheveningen,' zo meldt het boek *100 jaar Scheveningse haven 1904 – 2004*. De export van groenten en fruit door het bedrijf Remeus is zo winstgevend dat er in 1961 gestart wordt met een eigen vloot die aanvankelijk de Nederlandse naam Norfolklijn draagt, omdat er wordt gevaren op Groot Jarremuide, de Scheveningse benaming voor Great Yarmouth in Norfolk. Met 92 zeemijlen is deze vaarroute de kortste afstand tussen twee havens in Nederland en Engeland. Vanuit Yarmouth is Scheveningen dichterbij dan London. In 1973 krijgt Norfolkline een eigen haven in Scheveningen op de plek die door Scheveningers 'eiland vloek' of 'duivelseiland' wordt genoemd, omdat rondvliegende televisies en 'het niet zachtzinnig ontleden van elkaars auto' eerder regel dan uitzondering zijn (*Zo was Duindorp*, 2008). Remeus wordt in dat jaar aan Unilever verkocht en in 1985 gaat Norfolkline over op het Deense Maersk. Vanaf 1990 wordt er niet meer op Yarmouth, maar op Felixstowe gevaren. Den Haag is dan gewend geraakt aan het geluid van de sloophoorn die de aankomst en vertrek van de blauwe zeereuzen - de kleur van Maersk - markeert, maar de vrachtwagens die vanaf de schepen door de straten van Scheveningen en de Hofstad denderen wennen nooit. Verbrijzelde benen en dodelijke ongelukken laten diepe kerven achter in het collectief geheugen. De gebrekkige ontsluiting met het achterland en het uitblijven van politiek draagvlak voor een vierde haven die ruimte moet bieden aan steeds groter geworden schepen, leiden tot het onvermijdelijke vertrek van Norfolkline uit Scheveningen. Ook het achterland van Yarmouth is niet berekend op zwaar verkeer. Daar komt een nieuwe haven er wel, maar de ferry die door een Griekse maatschappij vanuit IJmuiden op Yarmouth zou gaan varen is voorlopig van de baan.

Burgemeester Copes van Cattenburch van Den Haag hield al in 1824 een lyrisch betoog over de ontwikkeling van Scheveningen tot badplaats. Hij geloofde bovendien dat een pakketverbinding met Yarmouth (!) grote gevolgen zou hebben. Engelsen zouden Scheveningen als vakantiebestemming kiezen. 130 jaar later waren de eerste schepen van Norfolkline niet erg welkom in Scheveningen, omdat ze de plaats innamen van de vleetloggers, maar als op 25 november 2006 het laatste schip vertrekt wordt het uitgezwaaid door ruim tweeduizend mensen. Voor sommigen die erbij zijn, zoals Wim de Bie, is het afscheid een kleine deceptie. Het schip verdwijnt niet aan de horizon richting Engeland, maar buigt af naar links, naar Vlaardingen waar Norfolkline enige weken daarvoor al haar nieuwe thuishaven heeft gevonden. Het afscheid is in scène gezet.

Niets is wat het lijkt. En soms, als de vissers op zee zijn en de Scheveningers slapen, doet een fantoomschip de haven aan, om vervolgens uit te varen naar Great Yarmouth alsof er niks is gebeurd.

De eerste kantoorruimte van Norfolklijn bestaat uit een caravan die iedere dag achter een oude leger jeep naar de haven wordt gereden. Soms rennen losgebroken runderen tot op de boulevard om daar door politieagenten met getrokken pistool opgevangen te worden (groente en fruit gaat heen, slachtvee komt terug uit Yarmouth). De filmbanden van Mr. Ed worden door Norfolkline afgeleverd op het R.E.M-eiland. Het circus van Tony Boltini wordt compleet met olifanten en tijgers vervoerd. De Scheveningse bemanning wordt bijgestaan door Filippijnse en Indonesische gezellen en Kaapverdi-aanse matrozen.

SJAAK LANGENBERG & ROSÉ DE BEER